

Posudek na bakalářskou práci Ingy Dremlyuk

Téma: Vnímání ženství a žen v náboženské filosofii Vladimíra Solovjova a Nikolaje Berďajeva

Obor: Teologie křesťanských tradic

Bakalářská práce Ingy Dremlyuk má 57 stran a je rozdělena do čtyři kapitol. V první, úvodní, kapitole autorka velmi osobním ale zároveň věcným způsobem představuje, proč je téma důležité a zasazuje jej do širších souvislostí pravoslavného, zejména ruského náboženského myšlení. Velmi zřetelně popisuje metodu a cíl práce a ukazuje čím jednotlivé kapitoly k tomuto cíli přispějí.

Druhá kapitola se soustředí na Vladimíra Solovjova, jeho vztah ke křesťanství, základní témata jeho náboženské filosofie, v nichž pak mistrným způsobem stopuje tematizaci ženství, ženského principu, přes sofiologii, jeho pojetí Boholidství, všejednoty, mariologii, ale i přes Solovjovy vztahy k ženám. Zároveň dokáže ocenit Solovjovův filosofický a náboženský přínos i být laskavě kritická k jeho mezím. Klade Solovjovovi zásadní otázky: Může být všejednoty dosaženo bez uznání plné individuality žen, nebude bez ní všejednota vždy defektivní? Není jeho pojetí rodových specifik překážkou pro realizaci plného lidství?

Následující kapitola odobným způsobem rozebírá osobu a dílo Nikolaje Berďajeva. Opět jej nejprve staví do jeho kontextu, věnuje se jeho vztahu ke křesťanstvím, základním prvkům jeho náboženské filosofie, jako je svoboda, osobovost, tvořivost, jeho pojetí Boholidství k předchozím tématům vztažené. Skrze tato témata se autorka dostává ke svému vlastnímu tématu a stopuje jak je vztah k ženám a ženství přítomen v Berďajevově životě a díle – a opět, velmi kompetentně, citlivě ale zároveň kriticky hodnotí Berďajevův přínos – a přichází i zde se zásadními otázkami: Mají svoboda a tvořivost opravdu tak silné místo v křesťanství, když nejsou naprosto rovnocenně přiznány také ženám? Jaký důsledek má tento defekt pro pojetí Kristova Boholidství? Je v něm plné lidství?

Závěrečná kapitola shrnuje témata žen a ženství u obou autorů, ukazuje na jejich rozdíly a podobnosti, a systematizuje také svou vlastní kritiku obou autorů v této oblasti, zejména orientovanou na jejich diskriminační pojetí specifity pohlaví, rolí s touto specificitou spojených. Ukazuje, že náš podíl na Kristově Boholidství nikdy nemůže být plný (ani u žen ani u mužů), dokud budou tyto diskriminační teorie a mechanismy platit. Autorka uzavírá: “Během psaní této práce jsem si uvědomila, jak těžké je zpochybňovat představu o pohlavní rozdělenosti a určitých neměnných charakteristikách dvou pohlaví, když je zodpovědnost za tento řád přenášena do oblasti metafyziky. Nevím, zda by protiargumenty, které jsem uvedla v této práci, dokázaly oba filosofy o něčem přesvědčit. Vím ale určitě, že jejich vlastní filosofické myšlení mě ovlivnilo natolik, abych si dovolila tuto práci napsat.” (55)

Práce je opatřena bohatým poznámkovým aparátem a bibliografií o sedmnácti položkách, většinou

sestavající se z primárních pramenů v ruštině ale i z českých překladů, které autorka zná a tam, kde originál vystihují s nimi umí pracovat.

Bakalářská práce Ingy Dremlyuk svou promyšleností a originalitou vysoce převyšuje nároky na bakalářskou práci. Vymezený prostor bakalářské práce jí neumožňuje rozvinout širší rozhovor s dalšími autory. Autorka se přísně drží vymezeného prostoru, což z jejího díla dělá tak pěkně sevřený celek. Styl myšlení a psaní spíše odpovídá magisterské či disertační práci. Navrhuji přijetí k obhajobě a ocenění stupněm A, dále doporučuji, aby autorka publikovala svou práci formou odborného článku v některém z fakultních časopisů.

Otázky pro obhajobu: Kdybychom Solovjovovo a Berd'ajevovo pojetí žen a ženství korigovali směrem k radikální rovnosti mužů a žen, ce všechno by se v jejich náboženské filosofii změnilo? Jak by tento korektiv posunul jejich pojetí všejednoty, Boholidství, jejich vnímání svobody, tvořivosti, lidské komplementarity? Změnila by se jejich mariologie? Jejich sofiologie?

1.6. 2016

Prof. Ivana Noble, PhD.